

*Драгомирова Юлія Василівна*

*Національний університет «Одеська юридична академія»,*

*аспірантка кафедри цивільного права*

## **ОСОБЛИВОСТІ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ В УКРАЇНІ ТА ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ**

На сьогоднішній день розлучення являє собою одну із найскладніших соціальних проблем майже в багатьох сучасних суспільствах і Україна не є виключенням. За статистикою в Україні за рік розлучається понад 200 тисяч пар, а реєструється близько 500 тисяч в тому числі і повторних шлюбів.

У теорії сімейного права під припиненням шлюбу розуміється зумовлене настанням певних юридичних фактів припинення на майбутнє правовідносин, що виникли між подружжям з юридично оформленого шлюбу. Припинення шлюбу відрізняється від визнання його недійсним тим, що воно спрямоване у майбутнє, тоді як визнання шлюбу недійсним має зворотну силу і припиняє правові наслідки шлюбу з моменту його укладення. Згідно зі ст. 104 Сімейного кодексу (далі – СК) шлюб припиняється внаслідок смерті одного з подружжя або оголошення його померлим чи внаслідок розірвання шлюбу. Це вичерпний перелік підстав припинення шлюбу [1].

З точки зору сімейного права, наслідками розлучення подружжя є припинення особистих та майнових прав та обов'язків між ними. Згідно ст. 113 СК після розірвання шлюбу особа, яка змінила прізвище при реєстрації шлюбу, має право надалі іменуватися цим прізвищем або відновити своє дошлюбне прізвище [1]. Також з припиненням шлюбу закон пов'язує питання щодо визначення походження дитини – ч. 2 ст. 122 СК [1].

Відповідно до ч. 2 ст. 76 СК особа після розірвання шлюбу має право на утримання, якщо вона стала непрацездатною до розірвання шлюбу і потребує матеріальної допомоги [1].

Також розірвання шлюбу означає припинення режиму спільної сумісної власності подружжя. Речі, набуті кожною особою після розірвання шлюбу, належать їй на праві приватної власності. Але майно, яке було набуто під час шлюбу, режим спільної сумісної власності зберігається до часу поділу майна.

В багатьох державах існує принцип свободи розірвання шлюбу, але разом з тим в країнах з такою правовою системою, яка розглядає шлюб як нерозривний союз, не допускається розірвання шлюбу. Слід зазначити, що в різних державах системи законодавства, які регулюють розлучення, можна розподілити на три основні групи.

До першої групи відносяться держави, які взагалі не допускають розірвання шлюбу при житті подружжя, тобто розлучення в цих країнах заборонено. Характеризуючи законодавство цих країн, необхідно зазначити, що припинення шлюбу можливе тільки в результаті певного юридичного складу, таким є смерть одного з подружжя або ж визнання його померлим за рішенням суду. Це держави, на формування права в яких вплинула церква. Так, конституція Ірландії містить в собі норми, що прямо забороняють приймати нормативні акти, в яких би містилися підстави для розірвання шлюбу. Такі ж положення ми зустрічаємо у законодавстві Аргентини і Колумбії. Порівняно недавно можливість припинення шлюбу була надана в таких країнах, як Італія – 1970 р, Португалія – 1976 р, Іспанія – 1981 р [2]. Можна зробити висновок, що не зважаючи на всю гуманність норм церковної моралі, слід зазначити про свободу волевиявлення особи та захисту її прав і інтересів не тільки в суспільному, але й в особистому житті, що повинно міститися в основному законі держави.

До другої групи відносяться країни, законодавство яких допускає розлучення в строго визначених випадках, до їх числа (окрім таких, як подоужня зрада, тяжкі образи тощо) включається взаємна згода подружжя на розлучення. А саме, взаємна згода в таких країнах, як Данія, Норвегія, Швеція, Мексика розглядається як самостійна причина до розлучення – на підставі якої можна розлучитися без пояснення дійсних причин розпаду сім'ї. [3]

До третьої ж групи відноситься найчисленішої категорія держав, в принципі законодавство яких не сприймає розлучення, але ж на практиці допускає його в чітко визначених випадках, при наявності вже відомих та вищезазначених причин, в число яких не включається взаємна згода подружжя на розірвання шлюбу. Країнами, що відносяться до даної групи, є Англія і Франція.

#### ***Список використаної літератури:***

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - №21 – 22. – Ст. 135.
2. Международное частное права. –К., 1997. –С. 165
3. Матвеев Г.К. Совесткое семейное право. –М., 1985. –С. 98.